

Proa

AMADEU FABREGAT

L'anell del nibelung

AMADEU FABREGAT

L'ANELL DEL NIBELUNG

Proa

Proa

A Tot Vent

Primera edició: març del 2025

© Amadeu Fabregat, 2025

Drets exclusius d'aquesta edició:

Raval Edicions, SLU, Proa
Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-10488-16-8

DIPÒSIT LEGAL: B. 2.847-2025

Composició: Grup62

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.

La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.

A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autors i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

TAULA

I. DAS RHEINGOLD. L'or del Rin	9
II. DIE WALKÜRE. La valquíria	77
III. SIEGFRIED. Sigfrid	215
IV. GOTTERDAMMERUNG. El capvespre dels déus	393

L'OR DEL RIN

No feia un sol resplendent, el matí que Ernest Millet tornava a M., al cap de tants anys. Algú podria objectar que aquesta circumstància no tenia res d'excepcional, però el sol acostumava a brillar a M. d'una manera imposant i única, i així ho havien reflectit a les seves obres, algunes suposadament immortals, els poetes i els pintors més llorejats de l'indret. I certament, hi havia alguna cosa singular en aquella llum desvergonyida que s'abatia sobre la ciutat i que produïa tonalitats que mudaven ordenadament segons les estacions de l'any, tal com devia passar a d'altres llocs del planeta, només que amb matisos incomparables en el cas de M. L'home que seia solitari (o que feia aquesta impressió, i fins i tot que continuaria sol en acabar el viatge, i potser la resta de la seva vida) en un vagó de primera classe mig buit trobava a faltar aquelles gradacions cromàtiques i els matisos canviants dels colors, com si el celatge de M. hagués estat la paleta més òptima per repintar un món cada cop més hostil. Quaranta anys després, havia oblidat cares i noms, antics episodis de la joventesa, però el record del sol esplendorós de M., i de les refulgències que projectava sobre les velles façanes escantellades, seguia viu a la memòria d'Ernest Millet més enllà de la seva voluntat, no gens inclinada a la remembrança. D'aquí que, poc abans d'arribar a l'estació de M., el sobtés el desconcert d'un cel esblaimat per l'efecte d'una boirina grisenca i blavosa que aquell matí contradeïa els seus records. Núvols finíssims formaven faixes estretes enllà d'un ho-

ritzó que es desplaçava amb la velocitat del comboi, i tot plegat, el viatger va concloure que l'inici de la tardor semblava més aviat el començament de l'hivern. Quan ell vivia a M., la ciutat on va néixer feia seixanta-cinc anys i on havien estat soterrats tots els seus, les estacions servaven un ordre inflexible, una disciplina, podríem dir, com si formessin part de l'entramat administratiu de la ciutat, i cadascuna succeïa pacíficament l'altra aportant allò propi, i la xafogor de l'estiu no penetrava en la tardor, igual que el fred de l'hivern finia puntual i obedient amb l'arribada de la primavera. Però aquell ordre imperatiu que governava els fenòmens atmosfèrics, i que regia igualment les vides i els costums dels habitants de M., devia haver anat deteriorant-se amb el transcurs de les dècades, com si també la naturalesa volgués col·laborar a fer més complex i inabastable el món. Algunes vesprades, quan Ernest era un nen, la mare el duia a passejar pels voltants de l'estació del ferrocarril, on d'aquí a poc finalitzaria el trajecte. Aquell indret exercia sobre el petit Millet una fascinació que perdurava a la seva memòria, sobretot quan travessaven la passarella de vianants que servia per creuar les vies del tren, i el trajecte culminava en una pastisseria ubicada a l'altra vora de l'estació. La construcció era de principis del segle xx, de línies rectes i esveltes, amb una alçària de més de vuit metres, bastida amb bigues de formigó armat que descansaven sobre pilars del mateix material, una nova tècnica destinada a revolucionar els usos habituals del ram de l'arquitectura. El pont de vianants havia estat projectat per connectar les avingudes d'un districte partit en dos per l'arribada del ferrocarril al centre de la ciutat, i l'àvia Maria li havia contat que la inauguració de la passarella va ser un gran esdeveniment popular, aleshores. Anna Ferrer, la mare d'Ernest, prenia el fill per la mà per pujar els esglaons, i solien aturar-se en un extrem del pont per evitar les fumaroles de les grans locomotores, i el nen s'agafava als barrots de la barana metàl·lica per por de caure a les vies, i tots dos restaven allà una estona,

veient com s'acostaven els trens per entrar a l'estació, o s'allunyaven fins a perdre's entre les finques humils de la barriada, com si no s'adrecessin enlloc.

Durant un temps, al cap de poc d'abandonar M. per establir-se en una ciutat del nord, Ernest va començar a tenir somnis que, en llevar-se, s'afanyava a deixar per escrit abans que es convertissin en polsim de la memòria. Entre altres quimeres, Ernest Millet, professor de Geografia Física, somniava que acudia a la facultat amb algun dels vestits que regularment feia servir, però amb els peus nus, i que tothom l'observava, o que era en un hotel de l'estranger i no aconseguia trobar la seva cambra, peripècies un punt angoixants que en visitar-lo reiteradament ja no li causaven cap neguit, fins que van acabar desapareixent. I sobretot, somniava amb indrets oblidats dels anys joves, de quan vivia a M., i amb persones el nom de les quals no recordava, i al voltant de la matinada, també el visitaven rostres irrelevants de la seva biografia, com els dependents d'una botiga de roba o la cambrera de la cafeteria de la facultat. Igualment, hi havia els somnis que associaven individus d'àmbits força diferents i que no s'havien conegut mai a la vida real, com quan es trobava navegant amb el professor de llatí de l'institut i la filla del conserge del domicili familiar. En canvi, no resultava tan assídua la visita de parents i amics en aquelles fantasies nocturnes, i entre les poques excepcions hi havia el passeig amb la mare creuant la vella passarel·la, una seqüència que l'acollia càlidament i l'agombolava com la roba del llit. Tanmateix, aquelles nits tan atrafegades havien anat espaiant-se amb l'edat, com si la decadència orgànica o la minva de l'energia vital afectessin la freqüència dels somnis, cada cop menys presents i sense la concurrència animada, i sovint absurda, d'altres períodes, malgrat que les nits del professor Millet van continuar sent força més dinàmiques que la seva migrada activitat social a la ciutat del nord, on havia arribat poc després de complir vint-i-cinc anys. De vegades, li feia estrany

que la mare hagués estat tan constant respecte d'aquell itinerari perquè no recordava una activitat tan reiterada per altres llocs de M., d'aquí que la infantesa del nen Millet anés associada al moment encisador de creuar la passarel·la, ubicada prop de les andanes de l'estació, per contemplar els poderosos combois i escoltar tremolós l'esbufec eixordador de les màquines, i a l'entrada llaminera a la pastisseria. D'aquí a ben poc, la vella construcció de formigó i ferro, tan moderna al seu dia, assenyalaria el final del viatge, i Ernest va defugir la idea que pogués representar alguna cosa més, potser un giny prodigiós per transitar del present al passat. Però també era probable que l'antiga passarel·la hagués estat desmantellada feia molt de temps, i aquesta possibilitat complaïa el professor Millet, tot i que les imatges recurrents del pont de vianants, quan Ernest es despertava sentint la presència tèbia i alhora absent de la mare, també havien acabat per desgastar-se i només fluïen mecànicament, incapaces de provocar la malenconia dels inicis, com qui mira moltes vegades la mateixa pel·lícula sabedor del desenllaç final. No obstant això, una matinada es va infiltrar una nova figura en aquelles quimeres: la mare el portava com sempre agafat de la mà, però en aturar-se tots dos en una banda del pont va aparèixer un individu palplantat al costat d'Anna Ferrer, i el debut d'aquest personatge en els somnis del professor Millet va renovar el valor de la seqüència, igual que si algú hagués decidit canviar-li el final per obtenir un plus d'atenció. Allà era aquell subjecte, amb una gavardina creuada de color beix, amb el cinturó folrat de la mateixa tela, sivelles a les espatlles i botons de color marró que imitaven un baló de futbol partit per la meitat, un disseny icònic de l'època que ara cridaria l'atenció. Ernest va pensar en Humphrey Bogart, que lluia una peça semblant a *Casablanca*, però no va poder identificar el personatge, ja que tan sols recordava la gavardina i les mans de l'home sobre la barana metàl·lica de la passarel·la. No era Víctor Millet, o almenys no creia haver vist el seu pare amb una peça

de roba com aquella, encara que era massa petit per apreciar els detalls d'una indumentària. També podia tractar-se d'un altre miratge, i que la seqüència original de l'itinerari s'hagués barrejat amb les escenes d'alguna pel·lícula per modificar arbitràriament les imatges d'aquelles passejades, que havien aconseguit sobreviure als somnis d'Ernest més de mig segle després.

El tren estava a punt d'entrar a l'estació de M. al cap d'un trajecte de llarga durada que, per la finalitat excepcional del periple, al professor Millet no se li havia fet gaire pesat. I llavors va decidir que reprendria l'itinerari preferit de la infantesa i tornaria a creuar la passarella, en el cas que encara hi fos, tot i que la recurrència del somni havia anat minvant i en aixecar-se ja no es prenia la molèstia d'anotar-lo. Però en tornar a aquell indret provaria de revifar la imatge de l'home de la gavardina per mirar d'esbrinar la seva identitat, com hauria fet James Stewart en un vell film d'Alfred Hitchcock, un famós director de la seva època. A través de les finestres del vagó va contemplar la resplendor intermitent de l'astre rei, sotmesa a la voluntat d'una bandada de núvols juganers que projectaven refulgències i ombres amb prou feines entrevistes a causa de la velocitat del comboi, impensable en els ferrocarrils antics. Perquè Ernest Millet pertanyia a una generació que havia vist canviar el món com no haurien pogut imaginar mai els seus pares, per no dir els avis, i per això considerava que havia tingut dues vides, tot i no haver aconseguit reeixir satisfactòriament en cap d'elles, sobretot en arribar a l'edat madura, quan l'imperi de la tècnica va fer esclatar en mil bocins l'univers domèstic dels anys joves fins a convertir-lo en una realitat imprevisible i atordidora. A la seva joventut, el món servava una harmonia, i les coses a enumerar no havien esdevingut encara inabastables, i fins i tot els successos més amargs, com els que havia sofert Ernest Millet, podien manifestar una estructura comprensible que, d'alguna manera, contribuïa a apaivagar el dolor que poguessin causar, mentre

que ara, en canvi, fins i tot les paraules es veien abocades al desconcert de la nova era, avesada a corrompre el sentit dels mots. L'incomodava la dualitat que encunyava la seva biografia, i envejava les vides que havien transcorregut, de principi a final, dins dels límits d'una realitat més o menys congruent i previsible, com la consistència gramatical d'una frase ben endreçada. Però el professor Millet ja era un home gran, a les portes de la vellesa, i podia constatar amb tota mena d'evidències la insatisfacció d'una vida a mig fer, o magrament realitzada, com tantes altres vides, només que en aquest cas no hi havia desencís ni compungiment a la seva consciència, i avaluava aquestes sensacions igual que si pensés un concepte científic, o els accidents geogràfics que analitzava a les classes de la facultat. En tocar la maduresa, quan ja duia anys residint a la ciutat del nord, havia començat a percebre els senyals de l'agonia del temps que, fins aleshores, li havia tocat de viure a causa de nous costums com el tuteig dels alumnes, sense adonar-se que estava assistint al sorgiment d'una època que ja no seria la seva. I malgrat que defugia implicar-se en la voràgine de la dècada, se li havia encomanat el vertigen del període, i participava sense ser conscient en l'acceleració brutal del temps, i li semblava que unes poques setmanes de l'adult cinquantí tenien la durada equivalent a molts mesos de la seva joventut. Perquè els dies transcorrien mandrosos a M., i els fulls dels calendaris de paret anaven caient sense cridar l'atenció, i el passat era una gota d'aigua en la mar del futur vastíssim, en tant que ara, en el crepuscle vital del professor jubilat, el temps havia esdevingut l'enemic silenciós, el visitant enfadós que truca a la porta tot i saber que no li cal permís per entrar. Tanmateix, un esdeveniment singular hauria d'esclatar a la dolguda existència d'Ernest Millet per aturar la sensació que els dies s'escolaven com l'aigua de pluja per les clavegueres, perquè ell havia malviscut amb l'esperit infestat pel remordiment d'una culpa innominable, i amb els anys, conta-

minat per la mecànica despietada de la nova època a la qual no pertanyia, només cronològicament, si de cas. Aquell esdeveniment, que podríem qualificar tant de revelació com d'epifania, va contribuir a fer més suportable el dolor per la desaparició de la seva nissaga, i la pena que engendren les absències va anar perdent la densitat aclaparadora de les coses indeclinables, impossibles d'eliminar. L'home que seia solitari en un vagó de primera classe, a punt de finalitzar el trajecte, havia anat allunyant-se de l'Ernest dels orígens per esdevenir aquest altre individu que, malgrat la mutació experimentada, es resistia en canvi a acceptar les transformacions dels nous temps. I com a mètode defensiu, el món exterior va començar a semblar-li insignificant, perquè el món era ell mateix, ell amb ell, i la resta ja no tindria cap rellevància. I al recer d'aquell succés imprevist es van dissipar igualment els embats de la malenconia o, per ser més precisos, ja no era possible convocar-la ni tan sols als dies de l'hivern, quan la foscor començava a apoderar-se, a mitja tarda, del petit jardí de casa seva i la penombra s'abatia sobre el paisatge que contemplava a través del finestral de la sala, a la ciutat del nord. Perquè Ernest Millet havia tornat a néixer, o a reencarnar-se segons es miri, en aquells paratges, ben lluny de l'indret dels seus orígens, i havia anat oblidant l'univers casolà de la joventut, quan esguardava el futur amb ànsia, com si el present no comptés o no fos suficient per satisfer la magnitud dels seus anhels. Anys a venir, quan el món va mutar monstruosament i la realitat va deixar de ser tan abastable, fins i tot la realitat més immediata, Ernest ja no disposava de l'ímpetu vital ni, menys encara, de la voluntat per assumir les exigències de l'època. Fet i fet, era una sensació confortable, no haver de mirar pel futur i ser al capítol darrer de la seva biografia, i habitar modestament, sense grans idees ni projectes remarcables, en un present que s'estenia al llarg dels dies sovint ombrívols de la ciutat del nord. Era estrany, havia pensat moltes vegades mentre caminava pels

campes verds i humitosos d'aquelles contrades, haver estat tan sols un fragment d'ell mateix, ara i abans, sempre.

A punt d'arribar a M., el comboi avançava més a poc a poc i Ernest va comprovar que les coses no exhibien aquella netedat de contorns que havia d'atorgar la llum diàfana, i menys feridora, de la tardor, l'estació de pas en què el temps sembla suspès entre els fulls del calendari, quan la natura comença a declinar calmosament, cansada de la vitalitat abusiva de l'estiu. I era com si l'ordre successori de les estacions hagués claudicat finalment davant la complexitat dels nous temps, a l'indret dels seus orígens. Perquè un cel gairebé hivernal, entelat per la nuvolada que enfosquia el paratge, s'havia instal·lat aquell matí a M., als inicis d'un octubre acabat d'inaugurar, i això va desplaure a Ernest Millet, com l'evidència d'un desordre lamentable, fins que la megafonia va avisar del final imminent del trajecte i va haver d'interrompre aquestes reflexions meteorològiques. Amb un xiulit breu, el comboi va enfil·lar un revolt, i en resseguir la corba de les vies va aparèixer, com una estructura autònoma desvinculada de l'entorn, la vella passarel·la, que ara semblava una imponent escultura conceptual més que no pas una obra d'enginyeria útil per als vianants, si és que encara ho era. A més, l'antiga construcció de formigó armat no s'enlairava com un anacronisme, entre la modernitat de les edificacions que vorejaven les vies, ans es mostrava com un ennoblit testimoni urbà que allotjava les petjades de tots els individus que l'havien creuada, i dels milers de mans que havien reposat sobre les baranes metàl·liques per veure passar els trens. Al professor Millet li va fer estrany que la passarel·la continués allà, vigilant l'entrada a la ciutat, i va pensar que les autoritats responsables s'havien oblidat de substituir-la per un pont metàl·lic de línies aèries i de color blanc, en sintonia amb els canons estètics del període, per abonar la modernitat arquitectònica que, segons s'havia informat Ernest, havia arribat finalment a M. També era possible que la construcció

hagués aconseguit sobreviure per causa de la dèria social del conservacionisme, que protegia i de vegades replicava els vestigis materials de l'ahir, fossin valuosos o no, tant hi feia. En aquest sentit, per al professor Millet constituïa una paradoxa que la nova època bolcada sobre el futur, en raó del domini abassegador de la tècnica que governava les vides dels humans, estigués tan obsessionada, alhora, per mantenir les restes del passat, sovint de manera indiscriminada. I malgrat que l'estructura lluïa esplèndida, com acabada de restaurar, la visió del pont de vianants tenia quelcom d'inquietant per a Ernest, perquè li desplaïa com un mal averany que fos un indicatiu de la infantesa el que primer va identificar en arribar a M., vist que percebia la supervivència de la passarella com un senyal desafiant, el presagi d'algun succés insospitat, però de seguida va descartar la idea, ja que res havia de pertorbar l'objectiu nobilíssim del viatge a M. al cap de quaranta anys. Quan el tren es va haver aturat, va esperar fins que haguessin baixat la resta del passatgers, imaginant què podia passar, si és que havia de passar algun fet extraordinari, quan tornés a trepitjar el terra de M., com si fos el retorn d'un prohoms exiliat i l'esperessin recepcions i homenatges. Però Ernest Millet només era un viatger anònim, sense obligacions ni horaris, que s'havia jubilat abans de l'estiu en finalitzar el curs acadèmic, malgrat que encara no havia aterrat en aquesta condició acabada d'estrenar. No li havia resultat fàcil tornar a la ciutat on havia viscut fins als vint-i-cinc anys amb la seva família, que havia passat a millor vida, i no pel fet que poguessin assaltar-lo els records, que havien anat esvaint-se amb el pas del temps o havien quedat neutralitzats a la memòria com una closca buida de substància, sinó perquè lluny d'aquella urbs havia aconseguit bastir una segona existència, assentada sobre els pilars de l'ordre i les coses previsibles. Setmanes abans de pujar al tren a la ciutat del nord, havia reflexionat sobre les desagradables eventualitats que podia deparar-li l'estada a M., ja que en el fons de la

seva consciència surava la percepció que hi havia quelcom d'inconvenient en aquell viatge, malgrat els esforços realitzats per mirar de convèncer-se ell mateix de tot el contrari, engrescat per la perspectiva del gaudi que l'esperava. Pel que feia a la família ja no quedava ningú, però l'amoïnava la possibilitat de retrobar amics o coneguts d'aleshores, les restes d'un naufragi que ja no el concernia, i no tenia cap desig de revifar el cadàver del temps perdut, ni de fingir interès per saber com li havia anat la vida a aquella vella coneixença, i tota la resta d'estipulacions dels codis socials que havia deixat de conrear. I addicte com era als somnis, el viatge a la seva antiga ciutat se li havia aparegut una matinada, setmanes abans d'emprendre el trajecte, amb un professor Millet que no podia baixar del tren perquè el comboi no s'aturava ni arribava mai enlloc i tampoc tornava a l'estació de la ciutat del nord. I es veia llavors condemnat a vagar eternament en el compartiment fantasmal d'un ferrocarril del més-enllà, com el mariner de Richard Wagner a *L'holandès errant*, però en la versió ferroviària. Entre somnis, dubtes i presagis, el projecte del viatge havia monopolitzat bona part de les hores d'esbarjo, al començament de la primavera, i malgrat el motiu encomiable que avalava els deu dies previstos d'estada a M., sovint l'assetjava el temor que les ombres del passat haguessin sobreviscut a la seva llarga absència i poguessin esperar-lo, conjurades com les bruixes de Macbeth, a les andanes de l'estació.

Una hostessa el va ajudar a baixar la maleta del portaequipatges, un objecte bastant voluminós que podia fer rodar pel terra i poca cosa més per causa d'una afecció lumbar no gaire rellevant, de moment, malgrat les molèsties que de vegades li ocasionava, igual que la hipertensió, algun problema estomacal i d'altres incidències derivades del deteriorament dels cosos, i que Ernest acollia amb indulgència. Al capdavant, les patologies de la matèria, sigui el cos d'un humà o d'una llebre, pertanyen al cicle de la naturalesa, i per al professor de Geogra-

fia Física la llibertat consistia també a acceptar de bon grat aquestes mutacions, sense dilapidar inútilment energies a combatre-les, més enllà de les raonables prescripcions facultatives. Sempre havia estat un tipus atractiu, tot i que d'una manera diferent en cada període, perquè el bell adolescent alt i prim, de cabells bruns i arrissats i pell morena com la del seu pare, admirat per les companyes de l'institut, havia esdevingut un home interessant, com se sol dir, en instal·lar-se a la maduresa. I tornava a M. amb una barba canosa que es retallava ell mateix de tant en tant, i amb el cabell més allisat i d'un llarg suficient per cobrir-li les orelles i reposar lleument sobre les espatlles, i tot plegat la figura encara esvelta del professor desprenia una deixadesa acurada que semblava importada d'una altra època, com realment així era. Tenia els ulls verds, però l'esquerre mostrava un matís agrisat gairebé imperceptible que enfosquia lleument l'iris, igual que la seva àvia, una coincidència que l'enutjava quan era petit, cada vegada que la dona l'exhibia davant les amistats per remarcar aquesta similitud. I a despit dels anys, al rostre d'Ernest només apareixien dues arrugues vigoroses emmarcant els llavis, com dos solcs acuradament traçats que accentuaven la masculinitat de la fesomia, i que potser havien impedit que aquella part de la cara se li despengés, com sovint s'esdevé en penetrar en els dominis obagossos de la maduresa. D'aquí que l'aparença d'Ernest encara despertés l'interès femení, fins i tot dins d'un ampli ventall d'edats, un criteri democràtic, podríem dir, que ell no compartia pel fet que cada cop li agradaven les dones més joves, a mesura que complia anys, una mena d'asimetria eròtica que, d'altra banda, no li costava gaire esforç de consumir. Perquè el món havia canviat, certament, com si una força tellúrica hagués sacsejat amb violència el planeta fins a convertir-lo en una totalitat irreconeixible i atordidora, i les pràctiques sexuals dels humans mostraven una pluralitat d'opcions impensable quan el jove Millet vivia a M., afectades per la complexitat del període, i

nodrien un catàleg força divers d'acoblements i combinatòries. Fet i fet, el conreu del sexe també s'havia democratitzat, però el que més sorprenia el professor Millet era la freqüència dels aparellaments, formals o fortuïts, en què el mascle doblava o triplicava els anys de la femella, i aquesta peculiaritat potser era l'únic senyal que podia congraciar-lo amb els nous temps, algun efecte positiu havia d'oferir-li aquesta època maleïda que ja no era la seva.

Des de la ciutat del nord, on residia des de feia dècades, havia decidit traslladar-se deu dies a l'indret dels seus orígens, després de molts dubtes i d'haver neutralitzat, o això creia, la inquietud que la idea li causava i que assolia volums diversos segons l'estat d'ànim del professor Millet, que no tenia ningú a la vora per aconsellar-lo sobre les possibles incidències del projecte. Tanmateix, a punt de tornar a trepitjar la ciutat, els vincles entre el jove d'aleshores i l'individu que acabava d'arribar a l'estació només sobreviuen feblement a la seva consciència, i si ell ja no era ell, a desgrat dels imponderables de la biologia i de la documentació administrativa, que sostenien tot el contrari, li agradava suposar que tampoc els altres devien ser exactament els mateixos, pensant en la gent que va deixar enrere quan va abandonar M. i que potser retrobaria pel carrer sense que, per fortuna, ningú reconegués a ningú. Perquè Ernest Millet, que no mantenia contacte amb cap dels seus paisans, com si aspirés a perfeccionar, amb el silenci i la llunyania, un abandonament que havia imaginat per sempre però la condició definitiva del qual estava a punt de contradir, pretenia passar desapercebut a l'indret on va néixer i marxar al cap de deu dies amb la mateixa discreció de l'arribada. Ja feia anys que havia trobat el seu lloc al món a la ciutat del nord, on el gust per l'ordre i l'addicció a la rutina eren atributs impossibles de parcel·lar, i que afectaven tant els prestatges de la biblioteca com la pulcritud conceptual de les classes de Geografia Física. En aquelles contrades de verds mudadissos, on el sol no lluïa

cridaner com a M., Ernest Millet acabaria signant la pau amb ell mateix, el seu primer adversari, adolorit pel sentiment de culpa, i a poc a poc, la maledicció del passat que el barrinava per dintre deixaria de turmentar-lo. Era reconfortant comprovar que les coses només eren coses, en aquells territoris septentrionals, sense les falses aparences de la llum excessiva de M. que confonia els contorns i simulava miratges, i que obligava l'observador a dissecionar minuciosament aquella realitat tan bellugadissa per evitar errar en els judicis i caure en el parany de les opinions prescindibles. El nord es mantenia sempre en estat sòlid, i aquest caràcter ferm de cosa pètria proporcionava una preuada seguretat a Ernest, en contra de la feblesa malaltissa i gairebé femenina, perpètuament inestable, dels paratges geogràfics de la joventut, tal com l'home adult els recordava. Amb tot, un retorn com el del professor Millet, al cap de tant de temps, és un retorn d'alt voltatge i que podria comportar, per a qualsevol que executés una acció semblant, el risc d'ensopegar amb l'individu que un dia va ser i que ja no és, o això volem creure, perquè hi ha retalls primigenis de l'ànima que no ens abandonen mai. Però ja feia anys que la seva vida no girava com abans al voltant del passat, i aquesta sensació d'haver-se deslliurat del pes aclaparador de la memòria, l'enemiga de la vida, l'experimentava com l'absolució d'un indult que hagués anul·lat la culpa, i de resultes d'aquesta gràcia s'haguessin esborrat també els fets, igual que si mai no s'haguessin esdevingut, a la manera d'una documentació comprometedora extraviada per sempre. Així que Ernest Millet va viatjar finalment a M., tot i que ell considerava que tan sols es tractava d'una estada puntual, i defugia la idea que aquell desplaçament fos un retorn, condició més substancial que la d'una visita episòdica a l'abast de tothom. Perquè no resulta tan usual que algú, i menys encara algú com Ernest Millet, torni a la seva ciutat al cap d'una absència de quatre dècades, el doble del periple d'Ulisses per retornar a Ítaca, després d'haver consumat una

separació que anava més enllà de la llunyania física, ja que la distància emergia puixant a la seva ànima i afectava totes les fibres del seu ésser. Era per tant un retorn categòric, per molt que el professor jubilat s'entestés a rebaixar-lo a la condició d'un simple viatge per disfressar la inquietud que pogués provocar-li, perquè res millor que canviar el nom de les coses per fer minvar, o anullar, el desassossec que poden causar-nos. I si Ernest Millet temia ensopegar amb algun vell conegut era per la por que l'encontre, per més anecdòtic que fos, reiniciés el compte enrere de la memòria indesitjada, dels records més amargs que tant li havia costat arraconar. Davant d'aquesta eventualitat, va provar fins i tot d'acarar-se a un mirall per comparar el seu rostre amb el d'una instantània dels anys de M., amb la cara afaitada acuradament i els cabells un punt arrissats i més curts, d'una negror impecable, i tot plegat, amb mig segle menys sobre la fesomia ufanosa d'aleshores. Així va comprovar que no quedava res de l'aparença del jove Millet, i aquesta evidència, que tampoc no hauria necessitat cap demostració de tan òbvia com era, va apaivagar els seus temors. I sense deixar d'observar el mirall i la fotografia antiga, li va semblar un enigma impossible de resoldre el fet de ser ell mateix i tan diferent alhora, modelat pel pas del temps, que en el seu cas no havia estat especialment destructiu, i havia obrat arrodonint suaument els contorns de la musculatura, o com li hauria plagut descriure al professor de Geografia Física, reconsiderant l'orografia del seu cos, que presentava encara regions definides i d'altres que el decurs de les dècades havia acabat esborrant. Hi havia la pell bruna de la cara i els cabells abundosos, on cohabitaven pacíficament els colors del blanc i el negre amb algun toc de la gamma dels grisos, i la figura del cos nerviüt que, sense mostrar el posat desafiant de la joventut, conservava alguns vestigis de l'antiga prestància, com passa sovint amb els homes madurs de faccions afilades i apreciable estatura. Així doncs, al seu rostre s'havia esvaït l'esplendor dels anys

joves, per bé que la bellesa llampant d'aleshores havia estat suplantada per l'aurèola d'una certa noblesa, i tan sols els ulls havien resistit al pas del temps, i eren tan verds com feia mig segle, amb el senyal delator de l'iris una mica agrisat, i a la seva mirada perdurava lleument el fulgor dels dies daurats a M. com l'últim vestigi sobrevivent d'ell mateix.

Va baixar del tren vestit amb un suèter de coll girat i una caçadora d'ant, un material que ja no era moda però que, tal vegada per això mateix, esqueia al professor Millet. L'estació li va resultar del tot desconeguda, ja que no quedava res de l'edifici pretensiosament neoclàssic de principis del segle anterior, mentre cercava de trobar la sortida enmig de l'aldarull provocat per la presència d'un equip de futbol, segons va poder deduir per alguna conversa. Sabia de segur que era a M., perquè així ho indicaven els rètols i la megafonia, i sobretot la vella passarel·la, però desconeixia aquella edificació impersonal i tediosament minimalista, que feia la impressió que plagiava l'estètica adotzenada dels centres comercials i els edificis públics, que semblaven dissenyats en sèrie. D'aquí que se sentís més serè del que hauria pogut suposar mentre planificava el llarg desplaçament, perquè ell ja era a M., però també podia imaginar que havia arribat a qualsevol altra ciutat. En sortir de l'estació, es va incorporar a una cua desordenada per agafar un taxi, enmig d'una cridòria que li va servir per certificar que, efectivament, havia arribat a M., que recordava com un indret sorollós tot i no tractar-se d'una gran capital, sobretot per l'hàbit de la gent d'eleva el to de la veu en qualsevol conversa, com si l'augment dels decibels atorgués una consistència especial a les opinions que hom expressava. Igualment, els oriünds de M. solien subratllar les frases amb una gesticulació exagerada i un punt manierista, pròpia d'una ciutat de costums no gaire refinats, ancorada en un pretèrit domèstic, com totes les urbs que no han aconseguit projectar-se cap a un futur que, d'altra banda, ignoren o menystenen, i llavors intenten compensar aques-

ta carència invocant les presumptes glòries de l'ahir, enaltidores de les tradicions més tronades. Quan li va tocar el torn, el taxista va introduir descuradament la maleta al portaequipatges, i en pujar amb la bossa de mà al vehicle va sentir la pudor de tabac, malgrat que devia estar prohibit fumar a l'interior, o potser aquesta mena de restriccions legals no comptaven a M., i també va notar el tuf de suor anyenca que desprenia la roba del conductor. Alhora, la ràdio emetia informacions sobre l'estat de les carreteres amb una potència inaudita, però el taxista no va abaixar el volum de l'aparell quan Ernest li va indicar la destinació del trajecte, per la qual cosa li va quedar el dubte de si havia entès correctament l'adreça de l'hotel, tot i haver-la pronunciada un parell de cops. Al cap de poc d'haver abandonat el recinte de l'estació, l'individu va dir alguna cosa que li va resultar incomprendible, per causa de la ràdio o per la seva pronúncia deficient, però estava massa inquiet per prestar atenció, i no va demanar que repetís la frase i el taxista tampoc ho va fer. Suposadament, el vehicle avançava cap al centre urbà on hi havia l'hotel on s'allotjaria, i li va semblar que recorria aquells carrers per primera vegada, i aquesta sensació d'estranyesa va alleujar el neguit del viatger, perquè si tan poques coses recordava de la seva ciutat, calia esperar que la ciutat també l'hagués oblidat a ell. Al cap de poc, el vehicle va enfilar per un bulevard vorejat d'edificis senyorials de començaments del segle xx, el temps de l'arribada del ferrocarril i de la inauguració de la passarella, i el professor Millet va sentir per primer cop el calfred inaugural del retorn, i una emoció insospitada va esclatar a la seva ànima, mentre el taxi avançava pels carrers dels seus orígens, tan sorprenentment immutables al pas de les dècades que de sobte es va veure transitant per un gran decorat. Aleshores, abstret per la visió de les façanes burgeses i les fonts ornamentals que el tornaven a la infantesa i als anys de la joventut, el taxista va pronunciar algunes paraules, que tampoc va comprendre malgrat que ja havia desconnectat la ràdio, però

Ernest no li va pregar que repetís la frase, ni va considerar que l'individu trobés estrany que el viatger no li respongués, si tal vegada hi havia res a dir. I el vehicle va recórrer de dalt a baix l'avinguda sense cap necessitat, qui sap si allargant malèvolament la durada del trajecte, i tot seguit va començar a donar voltes per l'eixample geomètric de l'urbs, els carrers benestants dels ascendents del professor Millet. Considerant la ubicació de l'hotel, era un trajecte absurd, que semblava improvisat per mostrar al client els paratges urbans del temps perdut, com si el conductor hagués estat esperant des de sempre el retorn d'Ernest a M. per transportar-lo d'aquella manera tan singular a l'adreça indicada, i qui sap si a l'encontre amb el seu destí.

A l'interior del vehicle, amb la finestra abaixada per fer marxar les pudors, li arribava la piuladissa insistent dels esbarts d'estornells que voletejaven per les capçades dels ficus centenaris, i amb aquesta remor de fons va contemplar el passeig enjardinat del centre del bulevard. Aleshores, la memòria d'Ernest va començar a bullir apressadament, com les locomotores a vapor dels trens de la infantesa, i es va veure recurrent aquells carrers de la mà dels pares, o amb els amics de l'institut en sortir de les classes, i el va sobtar una nostàlgia impensada davant de la qual no sabia com reaccionar, perquè aquell episodi no figurava en la relació de les possibles eventualitats adverses del viatge i, en conseqüència, el professor Millet no disposava de les eines mentals per afrontar-lo. Però el trajecte no semblava que s'hagués d'acabar mai en la intenció del conductor, que seguia donant voltes sense nord ni propòsit aparentment, com mirant de perllongar la carrera, raó per la qual Ernest va demanar al taxista si havia entès bé l'adreça de l'hotel, i aquesta vegada va ser l'individu qui no va respondre, com si ara fos ell qui no hagués comprès les paraules del client, i va continuar sense més amb la ruta arbitrària. Tanmateix, cansat pel llarg viatge i temorós d'una reacció inadequada per part del conductor, Ernest va abaixar del tot la finestreta per ventilar

l'ambient, i va optar per no insistir. El taxi va fer unes quantes voltes més, amunt i avall del bulevard, mentre els dos ocupants continuaven en silenci, i al cap de poc, va enfilarse cap a la plaça Central de M., un espai rectangular que al petit Ernest li havia semblat grandíol i que ara es revelava com un indret provincial de migrades dimensions, obra d'algun urbanista mediocre del segle passat. I tal com ja havia passat als carrers de l'eixample, l'automòbil va començar a donar voltes per la plaça, qui sap si per propiciar, amb aquesta insistència, la reconsideració d'un judici més benigne per part del fill pròdig que retornava a M. Al cap de poc, una desfilada processional emanada d'un dels carrers laterals, amb una trentena d'homes i dones caminant darrere la figura d'un sant instal·lada sobre una peanya, va irrompre en aquell indret, entonant càntics incomprensibles i enarborant ciris gruixuts i absurdament encesos, perquè no hi havia res a il·luminar al ple del migdia. Era una comitiva de jubilats pietosos que devien tenir, com a mínim, l'edat del professor Millet, però a ell li va semblar la desfilada d'una colla d'ancians com l'àvia Maria, practicant devota del catàleg inacabable de les commemoracions religioses de la ciutat, cap al final de la seva vida. Aquella dona també l'havia marcat, al temps de la infantesa, igual com anys més tard el marcaria Xavier Ortega, el catedràtic de Geografia Física que el va fer decantar per aquesta especialitat, tot i que en un sentit ben diferent, ja que d'una manera ingènua, si es vol, l'àvia materna l'havia iniciat en els episodis de la història sagrada, i al nen Millet li agradava escoltar les contalles sobre Adam i Eva i la serp del paradís, o el diluvi universal i David i Goliat. Era un món de fantasia, com el castell de Blancaneu, de molt abans que descobrís a la universitat que arreu del planeta els humans practicaven altres creences amb el mateix fervor que Maria aplicava a les seves, per més que la religió de l'àvia fos una de les més reeixides, la qual cosa avalava, ni que fos estadísticament, l'encert de la tria. I que tot obeïa, al final, a la patologia que afectava la raça dels

humans, la tara incurable de l'anhel de transcendència, un defecte de fàbrica impossible de reparar. Pel que semblava, no havia canviat res a l'espai de la plaça Central, amb els edificis de principis del segle anterior, d'un classicisme pompós que s'havia mantingut sorprenentment intacte, i presidint el conjunt urbà, l'edifici del Consistori de la ciutat, amb una façana un punt vienesa però que no evocava tant la magnificència de la Ringstrasse com l'escenografia d'una opereta representada per un grup d'aficionats i que palesava la tendència de la ciutat pel gust del mal gust, segons una altra sentència de Xavier Ortega que havia aconseguit sobreviure a l'atrotinada memòria d'Ernest Millet.

Els minuts passats dins del taxi tenien com un aire espès i feixuc alhora, perquè el curs del temps havia començat a obrar amb una voracitat espaiadora a la consciència del professor jubilat, apressant totes aquelles sensacions i devorant-les, com si en lloc d'haver arribat a M. hagués estat engolit per un forat negre. Des que va començar a planificar l'estada, havia intentat concentrar-se en l'únic objectiu del viatge deixant de banda que fos la ciutat dels seus orígens, i també de la seva dissort, per defugir de convertir-lo en una tornada amb majúscules. I certament havia assolit aquest propòsit en bona mesura, perquè tret dels moments que el taxi havia creuat pels carrers de la seva joventut, quan la voluntat d'Ernest Millet va abaixar la guàrdia i es va abandonar confiadament a la deriva de la remembrança, tot allò li resultava més aviat indiferent, i no s'havia sentit concernit pel descobriment dels nous perfils de la ciutat, ni per la visió de la plaça Central, ni per la resta del trajecte. La por dels primers segons, quan va trepitjar el terra de l'estació, s'havia diluït al cap de pocs minuts, però uns minuts eterns, en comprovar que no hi havia cap motiu per a la inquietud, perquè Ernest ja era als mateixos carrers que havia recorregut feia gairebé mig segle, només que ara aquells carrers i ell havien esdevingut dues entitats que no tornarien a

connectar mai, per molt que els tornés a trepitjar una i mil vegades, dues entitats tan absents l'una de l'altra que hauria estat impensable esperar cap mena de col·lisió. L'automòbil avançava lentament darrere la migrada banda de música que cloïa la processó, igual que si volgués implicar el viatger en la desfilada sacra, i en abaixar la finestreta, el so llòbrec dels cànctics litúrgics li arribava intercalat entre les notes joioses dels instruments de vent, en una conjunció impossible que tenia un matís repulsiu i aterridor alhora. Però dins de l'automòbil regnava el silenci, en contrast amb el soroll eixordador que venia de l'exterior, mentre el taxista continuava darrere la banda de música sense importar-li l'escassa velocitat del vehicle. Tanmateix, malgrat l'absurda peripècia del trajecte, el professor Millet va advertir que l'actitud inusual del conductor tenia alguna cosa a veure amb l'assossec que ara sentia, deixant-se emportar passivament i sense manifestar cap objecció, enmig d'un periple certament caòtic, avançant a poc a poc darrere dels fidels de la tercera o cinquena edat que collapsaven el trànsit amb total impunitat. Perquè un cop superat el desconcert inicial, seguia instal·lat confortablement a l'interior del vehicle i va començar a resultar-li plaent sentir-se víctima de l'arbitrarietat del conductor, i aquesta sensació l'eximia d'haver de rumiar cap iniciativa per contradir, o recriminar, l'actitud del taxista, i fins i tot va passar per alt la fortor del tabac i la pudor de roba suada que desprenia l'individu. I quan ja havia conclòs que no li importaria continuar dins del vehicle fins que l'en fessin fora, l'automòbil va enfilear per un carrer lateral fins a arribar a la porta de l'hotel. Llavors, l'individu va assenyalar rudement el parquímetre amb la mà dreta per indicar l'import de la carrera, i amb el mateix silenci greu, Ernest va abonar el servei amb una propina adequada, atès que, fet i fet, el delirant episodi de la cursa del taxi l'havia mantingut mentalment ocupat, per la qual cosa l'aterratge a M. havia conclòs de manera satisfactòria. I va pensar que potser l'home era mut, i que tal vegada no eren

paraules concretes allò que minuts abans li havia semblat sentir sense arribar a entendre-ho, sinó sons guturals d'un discapacitat que només podia expressar-se així. Tanmateix, el dubte ja no podria ser aclarit, perquè el conductor havia tornar a pujar al vehicle després de deixar l'equipatge a la vorera, i s'havia acomiadat amb un gest que Ernest va trobar amigable, malgrat el capteniment desconcertant de feia uns moments, com si volgués indicar-li que potser es tornarien a veure.

Havia fet una reserva per a deu nits, el temps indispensable per aconseguir l'objectiu de l'estada, en un establiment de quatre estrelles que, segons les fotografies, tenia júnior suites amples i lluminoses, i era molt a prop de la plaça Central. Quan Ernest va abandonar la ciutat, hi devia haver una trentena d'hotels a tot estirar, sense comptar les nombroses fondes i pensions, allotjaments més propis d'una societat d'hàbits agraris, i quan es va adreçar a l'agència de viatges va quedar molt sorprès en comprovar que la ciutat disposava de vora dos-cents establiments, i entre totes les categories abundaven les de quatre i cinc estrelles. Tanmateix, en entrar al hall, la mirada del professor Millet va topar amb sofàs, butaques i tauletes que semblaven adquirides en una botiga de mobles de segona mà, i tot allò no tenia gaire a veure amb les imatges que li havien mostrat a l'agència. Amb tot, temorós que la cambra reservada fos del mateix estil, es va incorporar a la cua formada davant de la recepció, cosa que habitualment l'amoïnava, sobretot quan es veia envoltat per una colla de turistes baladers carregats de maletes, per bé que l'atractiu i l'amabilitat de la jove que el va atendre va apaivagar el seu ànim i va redimir una mica l'aspecte decebedor de l'indret. Però quan després dels tràmits de l'arribada es va dirigir cap als ascensors amb l'equipatge, perquè no hi havia ningú que se n'encarregués, es van apagar tots els llums, i el hall es va quedar mig a les fosques, tèbiament il·luminat per la claror que es colava pels finestrals que donaven a un carrer estret. La recepcionista va demanar excuses en veu alta

per l'incident, i va explicar que es tractava d'una avaria que afectava de tant en tant tot el districte, i que no era responsabilitat de l'hotel. I adreçant-se a Ernest, va afegir que encara que tornés el corrent elèctric era preferible no fer servir l'ascensor durant una estona, no fos cas que una nova apagada el deixés bloquejat dins de la cabina, com més d'una vegada havia passat. I li va recomanar que accedís a l'habitació per les escales i que tan aviat com fos possible li farien arribar l'equipatge. Resignat, va demanar a la jove que li duguessin un biquini a la cambra, perquè tan sols havia pres un cafè amb llet i un croissant al desdijuni del tren i tenia gana, i la recepcionista va respondre que ho sentia moltíssim, que la cuina era tancada fins a la una del migdia, tot i que trobaria uns snacks al frigorífic de la júnior suite. No li plaïa sentir-se immers en aquest desordre, però estava massa cansat per expressar el desgrat que li causaven aquestes incidències, i vist que li calia menjar alguna cosa va picar unes olives i unes galetes reblanides, suposadament per la humitat secular de M., que va trobar a la cambra junt amb una botella d'aigua mineral, obsequi de benvinguda. Sortosament, l'habitació era polida i espaiosa, amb un llit de matrimoni i una saleta d'estar amb un sofà i un parell de butaques, i una taula de vidre amb dues cadires de metacrilat, i tot plegat semblava pertànyer a un altre establiment molt més selecte. El parquet del terra era també del gust d'Ernest, que detestava les moquetes dels hotels perquè no sabia mai si eren netes o brutes, ni quins bacteris infames hi habitaven arrecerats al seu escalf. I només el paper pintat de la paret del dormitori desbaratava la senzillesa del conjunt perquè reproduïa la imatge acolorida d'un bosc de pollancres alts i frondosos, una espècie del tot aliena a la vegetació d'aquelles contrades, més addictes als pins o els xiprers. Es va estirar per descansar una estona, i al cap de poc es va adormir, i gràcies al servei deficient de l'hotel, no el va despertar ningú per dur-li l'equipatge, que li va arribar un parell d'hores després. A més, el va sorprendre, ja que es

temia el pitjor, que el regulador de la temperatura ambiental funcionés a la perfecció, i que l'aigua calenta de la dutxa ragés abundantament sense dificultat, perquè els hotels eren territoris misteriosos per a Ernest Millet, que podia acomodar-se al seu gust en un establiment net i polit de poca categoria o sentir-se anímicament expulsat d'un hotel de luxe. Més enllà del confort mínim exigible i de la pulcritud de les instal·lacions, hi havia quelcom intangible que feia que Ernest trobés el seu lloc en alguns allotjaments o que, per contra, es veiés empès a cercar-ne uns altres. Alhora, també succeïa que l'omnipresència del món exterior havia anat minvant amb els anys, afectada per la repetició confortadora dels mateixos esdeveniments quotidians, d'aquí que la vida havia acabat plàcidament reduïda a la reiteració, o el plagi, de la vida, i els fets i les coses de l'entorn s'allunyaven d'ell a la carrera, desencantats per la seva indiferència ofensiva. I així, en aquesta nova època a la qual ell no pertanyia, els altres havien esdevingut presències cada cop més inescrutables, figures contingents del decorat bellugadís de l'existència, i malgrat que solia defugir aquesta mena de pensaments, la fragilitat de totes les vides que alenaven sobre el planeta li provocava un neguit similar al que, temps enrere, experimentava davant dels esdeveniments impossibles d'esbrinar i classificar. Per això ensenyava Geografia Física en una universitat del nord, una disciplina terapèutica, al seu entendre, que li permetia argumentar sobre la matèria tangible en qualsevol de les infinites concrecions del món mineral, fossin rius o seralades, continents o glaceres, i en canvi no demostrava interès per les anomenades ciències de l'esperit, que intentaven aprofundir, inútilment al seu parer, en els laberints insondables del cervell dels humans, sense parar esment que ell mateix n'era un exemple singular.

Com qualsevol altre element del planeta, igual que els accidents geogràfics que analitzava a les classes de la facultat, ja feia temps que Ernest Millet havia començat a experimentar l'ero-

sió dels anys i la condició irrecuperable del temps perdut, fins que va arribar el dia que va deixar de combatre els records, i es va abandonar passivament al fluir turmentat de la consciència, admetent de bon grat la derrota, i la saviesa d'aquesta acceptació el va convertir en un home lliure. De la família solament quedava ell, l'últim dels Millet, perquè el professor jubilat era un individu sense descendència ni lligams sentimentals, ni de cap altra mena, que poguessin fer-la possible. No havia considerat mai la idea de tenir fills, ni tan sols quan tal cosa hauria estat factible, feia gairebé mig segle, i s'hauria estimat més posseir una vall, o una glacera, o un port de muntanya, coses perdurables i sòlides, sotmeses únicament al desgast natural d'una entropia pausada. Tanmateix, per tal que hi hagi un retorn com el d'Ernest Millet, que aspirava a ser només una visita neutral i no podia ser-ho, cal que hi hagi hagut abans una fugida transcendent, com havia estat la seva. Què fa que un home abandoni la ciutat on va néixer, el lloc on havien estat soterrats els seus ascendents? Les respostes podrien ser molt diverses, però en el cas d'Ernest tan sols s'havia imposat el desig de fer-se escàpol de l'escenari dels fets, per sobre de qualsevol altra consideració i, posteriorment, de fugir de la memòria, o assajar de domesticar-la igual que a una mascota, una empresa arduosa, per bé que no impossible, i més fàcil d'assolir en el cas que un destí compassiu ens obsequiés amb una amnèsia oportuna. És clar que ell era molt jove, aleshores, tot i que va haver de viure en uns pocs mesos allò que altres humans experimenten al llarg de diverses dècades, i afectat per la cadena letal dels esdeveniments, creia que n'hi havia prou amb posar distància, sense parar esment que en abandonar la ciutat s'enduia el passat a l'equipatge. I tampoc no podia saber, encara, que els records se'n van quan volen, i tornen també sense haver estat convocats, i que només el desig perdurable per un objecte, o per un altre ésser, converteix en igualment perdurable el record corresponent, de la mateixa manera que les coses o els

individus que ja no ens mereixen cap interès acaben per desaparèixer de la nostra memòria insaciable i selectiva, perquè el desig, qualsevol mena de desig, ho governa tot, i a ningú li ha estat atorgat el privilegi de governar el desig. Així mateix, quan va decidir marxar de la seva ciutat, Ernest ignorava que cal alguna cosa més que traslladar-se d'un indret a un altre per executar eficaçment una fugida, en especial si hom fuig a sobre d'ell mateix, el portador d'una culpa innominable, com va ser el cas del jove Millet. En el seu descàrrec, caldria dir que no es va tractar d'una decisió precipitada, sinó d'una intenció que va anar covant-se a poc a poc, i quan ja no quedava cap dels seus alenants sobre la terra va decidir executar-la i anar-se'n al nord, on podria ensenyar Geografia Física en una universitat d'aquelles contrades. També caldria matisar que va concebre la partida com una teràpia necessària, durés el temps que durés, sense haver previst que l'allunyament acabaria per esdevenir irreversible. I un cop allà, es va instal·lar en un hotel a prop de la facultat, i al cap d'un parell de mesos ja disposava, als afores de la ciutat, on començava la verdor bigarrada dels camps, d'una casa enmig d'una parcel·la enjardinada on tot era pau, horitzó i silenci.